

Ateneu Enciclopèdic Popular

<http://www.ateneuenciclopedicpopular.org>

L'Ateneu Enciclopèdic Popular reclama que el districte de Ciutat Vella compleixi l'acord de ple per dotar-los d'una nova seu.

dimecres 10 de mar de 2010

- Destacats -

Description :

Tornar d'on Franco els va fer fora

Ateneu Enciclopèdic Popular

Societat

Tornar d'on Franco els va fer fora

L'Ateneu Enciclopèdic Popular reclama que el districte de Ciutat Vella compleixi l'acord de ple per dotar-los d'una nova seu. Ara és al passeig de Sant Joan, en un edifici que se li ha quedat petit. Fins al 1939, l'Ateneu, situat al Raval, va ser un catalitzador de la cultura obrera 06/03/10 02:00 - Barcelona - anna ballbona email protegit Interior de l'actual seu de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, que es troba al passeig de Sant Joan. /

Barcelona Al número 30 del carrer del Carme el rellotge s'atura el 26 de febrer de 1939. Hores i dies previs, l'escena en aquest immoble és d'amagar a corre-cuita fitxes, màquina d'escriure i papers que puguin comprometre algú. El 26 de febrer arriben les tropes franquistes a Barcelona, el primer que fan és cremar documentació i llibres a la Rambla, una gran foguera farcida de tot el material que hi havia al número 30 del carrer del Carme. Aquest immoble era la seu de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, que s'havia fundat l'any 1902. Des d'aleshores, va ser un catalitzador de la cultura obrera. Per precisar la importància d'aquest centre, unes xifres eloqüents: els anys vint i trenta, l'Ateneu tenia uns 25.000 treballadors afiliats, quan el Futbol Club Barcelona aleshores disposava de 3.000 socis.

Entre els fundadors de l'Ateneu, hi havia Francesc Layret o un joveníssim Lluís Companys, i s'hi van formar persones com el costumista Joan Amades. La seva seu era un edifici de quatre pisos al carrer del Carme, on hi concorrien les activitats de les diferents seccions que tenia. Abans de 1936, l'Ateneu tenia en propietat un solar al carrer Pintor Fortuny, on pensava construir-hi una nova seu, i també disposava d'immobles al carrer Portaferri i un altre a la Molina. Amb la dictadura, tot això va quedar confiscat, i tot el moviment obrer i el mateix Ateneu, soterrats.

Passat el desert franquista, al 1977 gent dels moviments d'esquerres comença l'intent de reconstruir el que va ser l'Ateneu Enciclopèdic Popular, parlant amb els avis que quedaven, aplegant de mica en mica tota la documentació que conservaven i creant un centre de documentació historicosocial de l'Ateneu que ha arribat fins als nostres dies. El 1979, l'Ateneu refundat es va instal·lar a la Casa de la Caritat, en un espai cedit per l'Ajuntament d'aleshores. El 1995, amb la creació del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB), el consistori l'envia a un immoble del passeig de Sant Joan, on ha continuat fins ara.

L'actual seu està atapeïda de documentació que apleguen i se'ls ha fet petita, tant per conservar els documents en condicions, com per donar comoditat als qui venen a fer consultes i organitzar-hi activitats. Segons Antoni Castells, membre de l'Ateneu, les activitats que ara tiren endavant les han de fer en d'altres equipaments. «Volem que es reconegui que l'Ateneu va ser espoliat pel franquisme, que es reconegui el paper que va tenir l'entitat i que se'l doti d'un local», assenyala Manel Aisa, president de l'entitat, que també denuncia que l'Ateneu és víctima de «l'amnèsia que s'ha volgut imposar» sobre aquella època.

El 2008, el ple de Ciutat Vella aprova una proposta d'ERC perquè es concedeixi a l'Ateneu un nou local. I encara esperen. La regidora de Ciutat Vella, Itziar González, va explicar a aquest diari que està buscant on «encaixar» l'Ateneu dins el trencaclosques d'entitats que necessiten local, i als locals del Raval que poden quedar disponibles aviat. Sigui com sigui, González va assegurar que dins d'aquest mandat ja s'haurà trobat un nou espai per a l'Ateneu.

Relíquies documentals L'Ateneu Enciclopèdic Popular reuneix 26.000 llibres ordenats i 12.000 capçaleres, que són lloc de consulta obligada per a «qualsevol investigador que vulgui conèixer la cultura obrera i popular de Barcelona», diu Manel Aisa, el seu president. L'Ateneu rep consultes i visites d'arreu del món, i fins i tot té entre els seus socis

investigadors de Suïssa, Canadà, França, els Estats Units i Japó, entre d'altres. Entre els seus documents, conté relíquies com cartes d'obriers a la presó dels anys cinquanta, l'última carta del maquis Quico Sabaté, fitxes policials del procés de Montjuïc (per les bombes al Liceu), els llibres de l'Escola Moderna o les revistes dels anys de la guerra, entre d'altres.